

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4-
pololetna . . . " 2-
četrtneta . . . " 1-
Posamezna št. " 0-10

Št. 37.

V Ljubljani, dne 12. avgusta 1910.

Leto V.

Predsedstvo Jugoslovanske Stokovne Zveze javlja, da bo načelstvena seja v petek, 19. t. m., ob 6. uri zvečer v hiši Zadrufne Zveze. Prosi se polnoštevilna udeležba.

Pod nemško komando.

Naši socialni demokratje se imenujejo jugoslovan., a le ime imajo slovansko, drugače so pa popolnoma s kožo in kostmi zapisani Nemcem. To se kaže iznova zdaj, ko je šel državni zbor na počitnice brez diet, ker vsled odpora slovenskih poslancev ni rešil laške pravne fakultete. Naši socialni demokratje so kričali tako, kakor je prej stalo napisano v »Arbeiter-Zeitung«, plesali so kakor jim je žvižgalo judovsko-nemško socialnodemokratsko vodstvo na Dunaju. Po naših mislih je posebno za slovenski proletariat, da mora tudi svoje nadarjene sinove dati študirat. Bogatejši stanovi lahko pošljejo svoje otroke na Dunaj na vseučilišče, revež jih ne more. Ko bi ga imeli v Ljubljani, bi bilo to neprimerno ložje. Ne vemo, zakaj naši socialni demokratje ne privoščijo revnim slovenskim fantom boljšega kruha.

Druga reč je pa ravno tako važna. Gospoda zna nemško in se po uradih lahko navsezadnje tudi v nemščini dogovori; ljudstvo pa potrebuje slovenskih uradnikov in sodnikov. Če se pa uradnik za svoj stan uči le nemški in sicer tiste reči, ki jih pri nas mora veliko z ljudstvom slovenski obravnava, mu to njegovega poklica gotovo ne polajša. Saj ni treba družega, nego vzeti v roko kak uraden spis, kako razsodbo ali kak odlok. Besede so sicer slovenske, duh je pa nemški in če se še bolj trudiš, ne dobiš izlepa, kaj je pravzaprav notri. Ko bi imeli svojo pravno visoko šolo, bi bilo občevanje uradnikovo z ljudstvom z njihovimi spisi vred mnogo boljše. Naš socialni demokrat trobi za nemškim liberalcem, da smo Slovenci in Hrvatje premalo omikani za vseučilišče. To je neizrečeno neumna beseda. Nas je dve tretjini več nego Lahov, torej rabimo tudi več uradnikov. Naši ljudje pla-

čujejo davke kot drugi in imajo tako pravico do uradnikov, ki jih natančno razumejo, kakor Lahi. Slovenskih študentov je na nemških vseučiliščih na stotine, mnogo več, nego Lahov. Če torej mi zahtevamo, naj se nam vsaj čez nekaj let da to, kar Lahom takoj, se to zdi socialnim demokratom nepotrebno in nespametno.

I, no, naši socialni demokrate nimajo nič domačega na sebi; za naše ljudi in za naš dom nimajo ne uma ne srca. Po tujem so vkrojeni; tujci jim dajejo misli v glavo; na tuje jih vleče. Zato ne razumejo ljudstva in njegovih potreb in zato bodo ostali strančica preveč, za nadležno breme, za križ in težavo vsem poštenim domoljubom, s katero se ne da nikjer pametno govoriti in delati.

Češki socialni demokratje imajo precej več smisla za svoj rod in za svojo domovino. Boli jih, ko nemški soc. demokratski delavci odpravljajo češke in jih zaničujejo. Nemški socialno demokratski poslanec Šefer je v zbornici očitno povedal, da so češki delavci v očeh nemških delavcev manj vredni. Pri nas je ravno tako. Boljša dela imajo Nemci, ki so seveda socialni demokratje in naš delavec ima samo to preklicano pravico, da jih poslušaj, zvesto uboga in jim kot revna para dela tlako in plačuje. Češki ponos se takemu postopanju upira. Zato pa češki socialni demokratje očitno gredo druga pota od nemških. Te dni je poslanec Huder v listu »Akademik« naravnost povedal, da so si češki in nemški poslanci v laseh in da so se vsi varali, ki so mislili, da se more narodnostno vprašanje rešiti po nemškem narodnostnem programu.

Seveda! Nemci hočejo, naj bi se vsi delavci, ki pridejo v tak kraj, kjer je nemška večina, ponemčili. Ko bi mi po teh načelih zahtevali, naj se nemški delavci n. pr. v Ljubljani poslovenijo, bi pa z Nemci vred zarjuli socialni demokratje, da bi odmevalo po celi Evropi. Kdor ima res kaj ljudskega duha, ne sme trpeti, da bi se štel en narod za gospodarja, drugi pa za hlapce; pravi demokrat mora zahtevati tu popolno ravno-

pravnost, sicer so vse njegove demokratske deklamacije samo prazne flavze.

Naši delavci drže nase; branijo svoj stan in njegove pravice; ne puste pa tudi, da bi kdo zaničeval njihov jezik in njihov narod. Zato tudi zavoljo tega odvrtačajo hrbet socialni demokraciji. Ta reč ne bo zaspala. Zavednost se budi in vzbujene ne bo več premagala nobena sila. Socialni demokrat, ki se poganja za Nemca in Laha, za svoj rod, pa nima družega, nego zaničevanje, bo pri slovenskem delavcu dobil, kar zasluži. Tudi tistih naših delavcev, ki so sedaj še pod nemško komando, bo marsikateri izpregledal in po zgledu čeških sodrugov stopil tja, kamor mu veva njegova pamet in srce.

Tobačno delavstvo.

Nekaj o ljubljanskih mesarjih. Delavka nam piše: Zdaj, ko sem bila na dopustu, sem šla tale četrtek na ljubljanski trg živil. Vide-la sem sledeči slučaj. Tam, kjer se prodaja na trgu na stojnicah goveje meso, je hotela neka ženska na tretji stojnici od Cesarja Jožefa trga sem kupiti en četrtn kg mesa. Mesar se je pa zadrl, da ga ne da in res ji ga ni dal. Žena se je sramovala, čemur se prav nič nisem čudila, ker je bilo veliko ljudi na trgu. Mene je ta slučaj zelo razjaril. Ne dovolj, da mesarji neprestano draže meso. Zdaj še proletarci za svoj denar pri mesarjih ne bodo dobili mesa. Ali se res ne more nič storiti proti ošabnim ljubljanskim mesarjem? Jeli bo res potrebno, da nastopi ljubljansko občinstvo tisto pot, ki jo nastopajo proti ošabnim mesarjem ženske na Nižjem Avstrijskem? — Ta slučaj, ki je popolnoma resničen, priporočamo v resen pomislek tisti oblasti, ki ima dolžnost, da nadzoruje ljubljanske mesarje. Mi bomo pazno sledili, kaj da počenjajo ljubljanski mesarji. Delavstvo prosimo, naj nam takoj vsako ošabnost in vsako lumparijo ljubljanskih mesarjev naznani. Naša ljubljanska organizacija naj pa mislijo na to, da se po lastni zadružni

Carska zločinstva.

(Dalje.)

Za temi stopajo k o h o r t e ¹⁾ z raznim orožjem rimske vojske, ovenčane z venci iz oljkinega perja, kakor so bili navadni pri zmaganju. Bolj in bolj doni ukanje; gromeči klic: »io triumphe« ²⁾ stari častni pozdrav zmagovalcem, prihaja bliže in bliže in naznanja imperatorja.

Avel nima časa za vso to krasoto; njega duša biva pri Sporu, njega le vidi izmed kri-

¹⁾ K o h o r t a = del vojne, deseti del legije.

²⁾ »i o t r i u m p h e« to je bil navaden pozdrav množice, ki je spremljala zmagovalca skozi mesto in bi se po naše reklo: veselje, radost naj vlada, ker obhaja naš junak svoj slovesni obhod. Istotako klicali so vojaki, ki so stopali za zmagovalčevim vozom; bili so kakor njih vojskovodja ovenčani z venci iz lavorovih vej ter nesli v rokah darila, koja jim je poklonil njihov poveljnik. Red pri takem svečanem obhodu je bil navadno tak: zmagovalec je sedel na visokem vozu, v kojega so bili vpreženi štirje beli konji. Bager in venec iz zlata sta ga kinčala. Prvi so stopali liktorji ali biriči, da so skrbeli, da se je

čeče množice.

Tu stopajo A v g u š t i n c i ³⁾ lepa vrsta pet tisoč lepo zraščeni mladeničev v višnjeh, s srebrom prešitih tunikah, z dolgimi do pleč segajočimi lasmi.

»Io triumphe! io triumphe!«

S streh in s sredine gledalcev se vsipajo cvetlice in venci; beli golobje frfotajo po zraku, kajti bliža se Neron, veliki zmagovalni pevec, — za seboj mesto vjetnikov po starodavni navadi, zmaganec v petju, kateri so pač večinoma daleč presegali venčane-ga tekmeča.

vršilo vse v miru in redu, za njimi mestni oblastniki, potem trobentači; klavne živali, kar je zmagovalec naplenil; podobe prisvojenih dežela; orožje premagancev, njihovi vozovi; ukročni vladarji ali vojskovodje in drugi jetniki. Nato je prišel zmagovalec sam in njegovo neštevilno spremstvo, sorodniki in vojna. Tako se je pomikala vrsta med vednim ukanjem po mestu in se podala na kapitol, kjer je zmagovalec daroval živali bogovom v zahvalo, nato pa so se pričele potratne gostije in veselice, ki so trpele mnogokrat več dni.

³⁾ Avguštinci so se zvali vojaki, katere je cesar Avgust vredil v vojsko zbok njihove hrabrosti.

»Io triumphe! io triumphe!«

Štirje oroslani peljejo nizki zlati zmagalčev voz; oroslanov grive in repovi so prepleteni z biseri in z zlatimi trakovi, njihovi kremli so z zlatom okovani. Na stopnicah, malo nad tlemi, sede belolasi plemiči v k a r u z i j s k e m ⁴⁾ bagru, venec vije se jim okolo glave. Drugi dečki vodijo z zlatimi uždami in zlatimi palicami počasno hojo čudnih konj. Na vozu pak stoji imperator, čegar glavo zaljša zlat olimpijski venec; njegova roka pa drži drug večji venec, p i t i j s k e m ⁵⁾ Ogrinja ga bela svilena obleka, posejana z biseri in rubini; nad svilenim oblačilom ima grško hlamido, kratek plašč iz baržunastega bagra, pretkan z zlatimi zvezdami. Dasi tudi doni krog njega glasno ukanje, je obličje njegovo vendar mrzlo, le sedaj ali sedaj preži njegovo oko, kakor bi česa iskalo med gosto natlačenimi gledalci.

»Io triumphe! io triumphe!«

⁴⁾ K a r u z i j s k bager se je zato imenoval, ker so v mestu Karuziji delali dobro, slovečo volnino, dober bager in dr.

⁵⁾ P i t i j s k venec je bil venec iz lavori-ke, tako imenovan, ker so ga dobivali v Del-fih ali Pitijskem svetišču, to je Apolonovem.

⁶⁾ R u b i n i se imenujejo dragoceni kamni.

mesnici oprostite ošabnih ljubljanskih mesarskih pijavk. V prvi vrsti je poklicana tobačna delavska organizacija kot namočnejša, da prične najodločnejši boj proti oholim mesarskim izkoriščevalnim pijavkam.

Prometna zveza.

Člani »Prometne zveze« pozor! Vsem članom »Prometne zveze« se daje naznanje, da ima krajna skupina Ljubljana v soboto dne 13. avgusta zvečer ob 7. uri svoj izvanredni občni zbor v gostilniškem salonu gospe Ang. Češnovar, Kolodvorska ulica 33, s sledečim govorom: Govor gosp. drž. poslanca monsgr. dr. Ign. Žitnika; poročilo o delovanju odbora skupine; poročilo stanja blagajne; volitev predsednika; govor gosp. drž. poslanca Jož. Gostinčarja. Tovariši, agitirajte kolikor vam najbolj mogoče za obilno udeležitev in nikdo naj ne izostane. Pripeljite seboj svoje tovariše in somišljenike in tudi svoje soproge. Naj se pripravijo o resničnem delovanju »Prometne zveze«. Odbor.

Z južne železnice. Sedanje razmere zahtevajo treznega premisleka, radi tega pozor, delavci in čuvaji! Ali vam je znano zakaj so pravzaprav prožni mojstri? Da vse naznanijo kar se godi in dela na prog. Zdaj pa pogledajte, kako znajo nekateri svojo politiko. Navedeni gospod pride do čuvaja, katerega dobro pozna, da mu bode s svojim jezikom, ki je majhna prata, pa veliko ošlata, vse natanko povedal. Dotični gospod mu pove kako prav smešno, prijazno in priliznjeno besedo in ubogi nevedni čuvaj si misli: to-le sa pa res en dober gaspud in mu začne vse kar želi, skozi povečalno steklo pripovedovati, osobito čuvajske in delavske dobre, katerih še nikdar ni bilo na južni železnici. Seveda morajo biti gospodje prožni mojstri proti takim dobrotam nevoščljivi. Potem pride pa skozi nevoščljivost, sovraštvo in pritisk in slabe besede od prožnega mojstra, pa še nekaj dodenejo, potem pa vse te neumnosti naznanijo sekcijским gospodom. Kaj pride potem, si lahko vsak sam misli. Letos so vsem čuvajem požrli povišanje plače, pri tem ko sami bili skoro vsi pomaknjeni za en razred višji, čuvajem pa le popir kažejo, da oni nič ne dobijo. Ako delavec dobi po svojem triletнем trpljenju tistih 10 v priboljška na dan, je že prožni mojster pri njem in pravi: Glejte lahko ste veseli in nam hvaležni, to smo vam mi pridobili. Neki feldwebel se je izrazil: 17 sem jih anštelov, pa nobeden mi ni bil dosti hvaležen. Ali veste, delovodje, kdo vam je leta 1909. anštelunge odjedel in zakaj? Zato, da ostanete pohlevne putke. Neki sekcijский inženir (ime na razpolago) se je proti čuvajem izrazil, ko ni hotel da sprejme njegova soproga samostojno zatvornično službo, proti plači 10 K mesečno: »Wenn Sie nicht wollen, wird ein anderer Bauernrotel bekommen.« Dalje, zahtevajo, tako se vsaj sliši, neko plačilo od čuvajev v prihodnjem letu za svet ob železnici. Odklonite tako plačilo, ki vam nič haska ne prinese. Dalje ne dovoljate prožnim mojstrom se vtikati v vaše hišne razmere, kakor si nekateri sami dovoljujejo, pokažite jim vrata in povejte, da ste vi gospodarji v vašem plačanem stanovanju in sami odgovorni za isto. Seveda priliznjenci bodo po svoje, svoj lep posel nadaljevali in gospode z medom, jajci, maslom itd. obdarovali. To se razume da so ti darovatelji potem več kot čuvaji? Neka soproga prožnega mojstra, se je izrazila proti delavcem: »Bili so časi, ko sem svojega gospoda lačnega na prog. poslala, pa je prišel sit domov, in še kaj seboj prinesel, seveda ko smo imeli dobre čuvaje in zdaj ti mladi, so pa bolj zase.« Srce boli poštenega človeka, če vidi in sliši o takih razmerah. Slučaj, ki se je zgodil pred nekaj dnevi na Notranjskem, od nekega B. . . I iz nemškega rajha poslanega prožnega mojstra namestnika, ali bolje rečno po starem »valpet«. Ta gospodek je prišel tako lačen na neko notranjsko postajo, da je prec pri dohodu prosil prožnega mojstra za 10 K posojila, potem pa je še na dve sekciji brzojavno prosil, da bi mu kaj kronic poslali na račun; pa na njegovo golo brado mu niso hoteli nič poslati, radi tega je hodil okoli po prog. kot lev. S svojim neolikanim nemškim govorjenjem, je vse prožno obje spravil v slabo voljo. Eno jutro pa se je moral revež na tešče učiti slovenščine. Ko so prišli delavci ob šestih uri zjutraj, stopi pred njih delovodjo ta znani valpetter

govori in govori seve nemški, delovodja seve nezmožen nemščine, ga ne razume prav nič, ko vidi, da so njegove besede na Slovenskem ničla. reče: »Verfluchte Krainerrotel« in teče po stopnjicah v prvo nadstropje do svojega pospravljalca in ga vpraša kako se slovensko izgovori te besede. Pripravljalec odgovori »ajnsnite (prekope) pregledat« in ta gospodek govori in govori več kot desetkrat ter gre k delovodju, da bi mu povedal, pa komaj pride do srede stopnic, že ne več nič več, teče nazaj vprašat, zopet gre, pride pod stopnice, pozabi, gre zopet gor ter vpraša tretjič, pride do ogla hiše in revež spet pozabi, sedaj četrtič, ko pride do delovodje, zavpije: »Ajnsniten gletat!« Pa še nekaj, ta gospodek je tudi na Notranjskem odklonil vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« in zahteval nemške, s katerim pa nam ni bilo dano, temu gospodku postreči. Priporočamo mu tudi, naj še hrano »nemško« seboj nosi ali pa brzojavnim potom dobiva. Pred odhodom je pa še sekcijским gospodom vse Slovence, posebno pa njemu podrejeno obje v slabo ime spravil in obrekoval, lagal, da nihče ne uboga itd. H koncu tega dopisa opozorim vse prožne mojstre in njih namestnike da si pridobe več olike in držite se gesla: Lepa beseda, lepo mesto najde, ali pa, kakršno vprašanje, tak odgovor. Dalje svetujemo nekaterim takim gospodom, da si za malo ceno 40 v, nabavijo knjižico velike vrednosti, ki se imenuje: »Pravila dostojnosti«. In ne kažite s svojim zbadljivim govorjenjem svoje visokosti, jo poznamo po vaši uniformi. Vas pozdravlja vaš — Ne veste kedo.

Okno v svet.

Zlata knjiga slovenskih Orlov za Orle in vso krščansko mladino. Spisal Franc Terseglav. Ljubljana 1910. Založil jo je konzorcij »Mladosti«. Tisk »Katoliške tiskarne v Ljubljani«. Dobiva se v »Katoliški bukvarni v Ljubljani«. Stane broširana 1 K, vezana 2 kroni. Lepa knjižica, ki jo je spisal zvesti sotrudnik »Naše Moči« Franc Terseglav. Mene je razveselila, ko sem jo vzel v roke. Oblika lepa, moderna. Popir modern, antik, kakor mu pravijo tiskarski strokovnjaki. Katoliška tiskarna je lahko ponosna na res tehnično moderno delo, ki prav nič ne zaostaja za deli najmodernejših svetovnih tiskarskih podjetij. Vezava, trikratni barvotisk, najmodernejša oprema, nič kričečega, dela čast knjigoveznici »Kat. tisk. društva«. Tudi cena knjigi je nizka. Pisatelj se je potrudil, da poda naši mladini prepotrebne ji zlate nauke. Kak oster kritik mi morebiti grajal, da je uvod predolg, a nič ne de, če je v tem oziru »Zlata knjiga« nekoliko nemoderna, ker je vsa ostala knjiga moderna. Knjiga sama ne bo prišla prav samo Orlom, marveč z veseljem jo bo vzel v roke vsak, kdorkoli resnično ljubi naš rod in ki želi, naj ostane veren, junašk, domoljuben, značajan, zdrav. Razdelil je pisatelj svoje delo v osem poglavij. Predvsem opisuje Orlovsko organizacijo kaj da je in kaj da hoče ter kaj da je Orel dolžan svoji veri, svoji domovini, svojemu rodu, sebi in svoji organizaciji. »Orel je tisti član Orlovske organizacije, ki se dosledno in vztrajno ravna po njenih vzorih in načelih, torej dejansko ljubi Boga in ljudstvo ter zato živi pošteno in neomadeževano.« Od pisatelja Terseglava je samoobsebi umevno, da zahteva, naj Orli sodelujejo v naši politični, gospodarski in stanovski (strokovni) organizaciji. »Zlata knjiga« naj se pridno kupuje in še pridnejše čita. Ne dvomimo da doživi drugo izdajo. Pri drugi izdaji bi kazalo, da prida pisatelj kratko zgodovinsko črtico, kako se je Orel ustanovil in do zdaj razvijal, da bo druga izdaja še popolnejša, kakor je bila prva, kakor tudi poglavje, v katerem naj obrazloži pomen in namen naših organizacij (Verske organizacije, Slovenska Krščanska Socialna Zveza, s. k. izobraževalna, kat. delavska, strokovna društva, Jugoslovanska strokovna zveza, gospodarska organizacija: hranilnice in posojilnice, konsum, Gospodarska zveza, Zadružna zveza itd.). Tako bo Orel iz svoje Zlate knjige tudi doznal kakšne so organizacije, ki mu jih priporoča pisatelj.

—e—

»Slovenska Straža« javlja: Prosimo vsa slavna društva, da uvažujejo sledeče: Naprošamo vsa uredništva naših listov, da sprejemajo naznanila o društvenih priredbah in zadevah le pod pogojem, da je na pisnu prilepljenih vsaj pet narodnih kolekov

»Slovenske Straže«. Vsa društva naše izobraževalne organizacije naj napravijo tozadevne sklepe, kajti povsod mora biti naše narodno delo intenzivno, sistematično in prekvasiti mora srca našega zavednega ljudstva! Isto ukrenejo naše podružnice; nikjer zaspanosti, povsod naj vlada hrepenenje po delu, in to naj se pokaže dejansko, da se ne bo samo sklepalo in besedičilo! Mi smo navajeni dela, to nas krepi in zato tudi »Slovenska Straža« zaznamuje uspehe, katere nam je rodilo delo naših društev in po njih naših podružnic. Imejmo samo eno pred seboj: Delo! 170 podružnic »Slovenske Straže«. »Slovenska Straža« šteje sedaj 170 podružnic, katere prav živahno delujejo. Naše ljudstvo noče pojmovati tujega duha svobodomiselnosti. Danzadnem pristopajo novi udje k našim podružnicam in donašajo svoje delo v korist slovenski domovini in v kratkem pride čas, ko bode združevala »Slovenska Straža« vse zavedne, narodno čuteče delavce pod svojo zastavo v obrambo slovenske zemlje in naše katoliške Cerkve. Naši narodni nasprotniki čutijo to, ker vedo, da krščanski narodi drže krčevito svoje svetinje radi ljubezni do rodne grude. Ne individualistični geozem, pač pa narodni egoizem prevečaj naše vrste. Nemci kupujejo narodne delavce z denarjem, mi pa jih moramo kupovati z ljubeznijo in izobrazbo! — Vse podružnice »Slovenske Straže« vljudno prosimo, da v teku prihodnjega tedna dopošljejo osrednji pisarni nabiralne pole z vsemi člani in članicami. One podružnice, ki so že imenike odposlale seveda tega ne potrebujejo storiti. Kakor je doslej razvidno, že skoro prekašajo naše vrste po številu udov nam nasprotno slovensko organizacijo. Prosimo vse one, ki nam pošljejo kak dar ali kako nabrano vsoto, da vedno točno in izrecno pripomnijo, jeli vsoto smatrati kot »Slomškov dar« ali kot kaj drugega.

Med brati in sestrami.

»Čukarstvo« preganja Tomaža Kobala, piše zadnji »Naprej«. Da pojasnimo našim bravcem, kako čukarstvo preganja T. Kobala, naj navedemo nekaj besedi. Že večkrat so bili napadeni od strani T. K. naši Orli, ko so se ob večernem mraku sprehajali po cesti v Nikavi. Neko nedeljo, ko so se zopet sprehajali, jih zopet vnovič napade z različnimi psovki. Ko ga pa eden naših opomne, češ, da je boljše ako molči, ker drugače ga bo kaj stalo, tedaj se pa brutalno zakadi v dotičnika in malo je manjkalo, da se ne bi bil zgodil smrtni zločin, ko bi ne bili prihiteli njegovi tovariši ter rešili njegava izpod krempljev vročekrvnega Solimana. Fant se je vsled tega tako prestrašil, kajti bil je v taki nevarnosti blizu neke grape, da bi se bil lahko precej ubil. Vsled strahu od tistega časa fant nima več mirne noči in zdravnik mu je povedal, da bo to čutil do smrti. In fant niti tožiti ni hotel, češ, da mu ne mara delati nobene škode. Na tak način preganja čukarstvo T. K. Orli pa, ki so pa opetovano večkrat izzivani, pa hočejo le zadoščenja. Kakšno preganjanje je pa pri sodrugih, se pa razvidi že iz tega, ker je skoraj v vsakem »Napreju« čitati od kakšnih preklicov. Torej od preganjanja lahko molčijo Tončkovi sodrugi, ker s tem se le sami tolčejo po zobeh. Tončku pa svetujemo, da ni lepo, od njega, ako zagovarja take ljudi, pred katerim že ni varen človek na cesti. No pa Tonček jo že zna zviti, on se lahko izgovarja, češ, saj je analfabet, analfabetom pač ni za pomagati. Radovedni smo pa, kaj pa takrat pravi Tone, kadar kakšnega sodruga noč vzame, ki poneveril po več tisoč kron. Te vrstice smo zato navedli, da bodo naši bravci videli, kako strašno preganjanje trpi T. K. pred čukarstvom.

Z Jesenic se nam poroča, da je skočil en stroj čez konec proge, ker mu je tračnic zmanjkalo. Že mnogo se je pisalo o premajnem jeseniškem kolodvoru, a ta slučaj je pokazal, da je res prekratek in povsod premajlo prostora. Kako bi se v takem slučaju lahko kdo smrtno ponesrečil! Kdo je drugi kriv te in enakih nesreč kot uprava sama? Uslužbenec ima malo, promet pa velik, da je res čudno, da se še več nesreč ne prigodi. Seveda je potem uslužbenec kriv, to je že stara pesem. Ne vem, če bodo še dolgo gledali te neprimerne prostore na jeseniškem kolodvoru.

Iz ljubljanske predilnice. Že naznanjeni izlet v Selce, se zaradi gotovih zaprek ni vr-

šil 14. t. m. ter je preložen na 21. avgusta. Vsa društva in posamezne osebe vabimo, da se za izlet takoj priklašajo na podpisani odbor. Spored: Dne 21. avgusta ob 5. uri 40 minut odhod iz Ljubljane, južni kolodvor. Ob deseti uri sveta maša v Selcih. Potem ogledovanje okolice in kedor želi iti na Prtovč. Popoldne: 1. Govor gospoda državnega in deželnega poslanca dr. Kreka. 2. Igra »Moč uniforme«, burka v treh dejanjih. Za obilno udeležbo uljudno vabi pripravljani odbor ljubljanske predilnice. V deževnem vremenu se izlet preloži na 28. avgusta.

Idrija. Znani soc. demokratični surovež Tomaž Kobal, o katerem je pisal »Naprej« da ga hoče neka čukarska tolpa s samimi tožbami uničiti, je bil res kaznovan dne 9. t. m. na 30 K globe ter da more pričam zamujene šihte povrniti ter tudi sodnijske stroške poravnati. Njegov zagovornik, učenjak Tauzes mu je priklonil nekaj kronic s tem, ko je zahteval, da se obravnava še popoldan vrši ter da se še drugih pet prič pokliče, katere so pa seveda morale tudi šihte zamuditi. Tako velike stroške si je pa sam nakopal, ker ni hotel priti k prvi obravnavi, kjer bi se poravnali tako, da pričam zamujene šihte plača, kar bi zneslo približno 12 K. Ker pa ni bil zadovoljen z poravnavo, se je morala vršiti druga obravnava.

Lumparija. Pri nas v Idriji imajo gostilničarji užitnino v najemu od 1. januarja 1909. Član tega zakupnega društva je tudi občno konsumno društvo, ravnatelj konsumna je še celo v odboru zakupnega društva, potem se že samo ob sebi razume, da nagaja odbor tega društva krščanskogospodarskemu društvu kolikor in kjer le more. A še bolj kakor odbor pa nagaja društvu mogočni dacar Rogelj. Že leta 1902 je hotel pripraviti društvo v kazni na sledeči način. Neki dan pride v klet ter potrka na en sod, kateri je držal 900 litrov, in reče: V tem sodu veliko vina manjka, — navzoči odbornik pa odgovori: Ni mogoče! Sicer pa prosim, da odpremo sod ter premerimo, koliko vina se je posušilo v pol letu. — Dacar pomeri z viziro, preračuni ter reče: Vina manjka 26 litrov in zato boste plačali 76 kron kazni. Odbornik mu mirno odgovori: Ni mogoče, da bi toliko vina manjkalo, sicer pa prosim, da potrpite do jutri, ko pride načelnik pa se z njim dogovorite. Nato dacar sod zapečati ter odide. Drugi dan, ko pride načelnik, se mu naznani vso stvar ter pošlje po dacarja. Ko on pride, mu reče načelnik: To ni mogoče, da bi toliko vina manjkalo, zato pa tudi kazni ne plačamo, ker je sod že pol leta v kleti. Mogoče, da se je posušilo vino na vsakih sto litrov en liter, ako ga več manjka, takoj plačamo kazni. Premerimo pa sod na ta način, da zalijemo sod z drugim vinom. — In res vina je šlo v isti samo šest litrov in kazni je odpadla. Lani, ko je prevzelo zakupno društvo užitnino, je takoj prvi dan zapisal dacar na pregledno polo, kar preje ni bilo, da mora društvo vsako pod užitnino spadajoče dejanje naznaniti pismeno šest ur pred izvršitvijo, na nepravilna naznanila se ne bode ozir jemalo. Društvo se je tega ukaza vedno strogo držalo. Dne 23. julija t. l. naznani društvo, da izkleti dva sodčka vina zvečer ob 7. uri, naznanilo nese prodajalka k dacarjem ob 1. uri popoldne, ker se pa prične pri dacarjih uradna ura šele ob 2. uri popoldne, je bila pisarna zaprta. Ko pa vidi prodajalka, da sta dacar in njegova soproga v sobi, potrka na vrata, da bi listek vse eno oddala, a dacar ji ni hotel odpreti. Nato dekle odide. Ravno takrat je bil tudi nekdo drugi pred vratmi dacarja, da bi naznanil izkletenje pri nekem gostilničarju. Temu pa pride tam nekje za hišo, kakor se je mož sam izrazil, dacarjeva soproga nasproti ter mu dovoli takojšnjo izkletenje. Ob 2. uri nese zopet prodajalka naznanilni listek ter reče dacarju, da je prinesla naznanilo že ob eni uri, pa da ga ni mogla oddati. Dacar ji surovo odgovori: Pri vas imate glavino, pri nas pa vrat. Ob tri četrt na sedem pride dotična oseba, katera je vino kupila, ker pa je bil sodček še prazen, gre zopet en odbornik k dacarjem ter prosi, ker sta bila dva dacarja v pisarni, da bi prišel eden napolnit sodčke, a dobi odgovor: Nocoj bles ne bo nič! Nato reče odbornik: Bodemo pa sami natočili. Ob četrt na osem res izkletita odbornika brez dacarja en sodček, ker dacarja ni bilo, izkletita odbornika ob tri četrt na osem zopet drugi sodček, nakar pride dacar Rogelj ter oblastno vpije: Vi ste sodčke sami izkletili ter uradne pečate odtrgali, zato vaš naznanim na finančno rav-

nateljstvo, — kar bi pa imel storiti, namreč uradno vpričo navzočih dveh odbornikov, vino v sodih pomeriti in sode zapečatiti, tega pa ni storil. Dne 25. julija pride ob osmih zjutraj dacar Rogelj z enim svojih tovarišev v društvo ter reče eni prodajalki: Pojdi z nama v klet! Prodajalka mu reče: Ali pokličem odbornika Lapajmeta, ki je v pisarni? On ji reče: Ni potreba! Nato pomeri oba zapečateni soda, koliko vina v njih manjka ter jih zapečati in nato molče odide. Istega dne popoldne prinese dacar Rogelj prepis, s katerim je društvo naznanil finančnemu ravnateljstvu glede prestopka, v katerem naznanja, da je dobil dne 23. julija v veži en nenaznanjen in neobdavčen sodček 59 litrov ter pri dveh sodih uradne pečate odtrgane, dalje da se je vino v omenjenih sodih uradno premerilo ter izračunalo, da manjka v enem sodu 57 litrov, v drugem 62 litrov. Ali ni to ostudna laž in lumparija? Sodček, kateri se je nahajal v veži, je bil pravilno naznanjen, pismeno naznanilo se je osebno v roke dacarju Rogelju oddalo, uradno se ni v sodih vino premerilo, ker ni hotel dacar odbornika društva zraven, kakor tudi prodajalki ni pokazal, koliko je visoka mokrota v sodih. Ali ni to lumparija, ker enemu gostilničarju sme ukazati takojšnjo izkletenje in pečate odtrgati, med tem ko društvo ne sme izkletiti brez dacarja že po preteku šestih ur, ko je bilo izkletenje pravilno naznanjeno, potem se pa še izrazi dacar: Oni gostilničar je odbornik zakupnega društva! Pri seji se je tako sklenilo. — Ali ni to lumparija, da društvu, katero plača vsako leto blizo 3000 K užitninskega davka, pa mu tako nagajati, naj si bodo odborniki zakupnega društva, toliko manj pa še dacar. Ali je vreden tak človek, da sploh ima dacarjsko službo. — Radovedni smo, kaj poreče finančna oblast potem, ko ji bode vsa stvar natančno pojasnjena. Zadevo bode skoraj gotovo moral le deželni odbor rešiti.

Idrija. Ljubljanski Ante je spisal nekaj delavstvu v prevdarek, namreč o »izobrazbi« delavstva, seveda v duhu krivonoscev. No, do izobraženega mokrača ni daleč; kdor zavrže nauke svojih prednikov, onih, ki so ga res ljubili in mu pokazali pravo smer v življenju, kdor pride na par shodov Kristanu štafažo delat, ta je že zrel socialni demokrat. Le to se nam čudno zdi, da tista mladina, katero Kristan tako išče in zbira, ob robu življenja Kristanu tako rada fige pokaze, kakor se je že letos v nekaterih slučajih zgodilo, kar pa Ante tako previdno molči. Nihče namreč ne mara po mokraško kakor kužek poginiti, vsak hoče imeti pravico do križa na grobu. Prigodilo se je tudi letos, o priliki, ko je duhovnik nesel sv. popotnico umirajočemu socialnemu demokratu, da se je neki realec tako vedel, da je prišel vsled tega celo v preiskavo. To pa je Antetu dalo povod, da je rohnel ravno proti temu, kar je umirajoči socialni demokrat zahteval ter pisal v »Napreju«, da je zadnji čas, da se vse to odpravi. Res, prelepa svoboda v mokraškem taboru; če soc. demokrat zahteva zakrament za umirajoče, mu ga Ante v svoji ljubezni do delavstva in v svoji svobodomiselnosti še privošči ne, češ, crkni kot pes. Zato pa proč s to protičloveško gardo, mi nočemo svoje življenje po pasje skleniti, ampak hoditi po poti naših prednikov-kristjanov, pri katerih najdemo krasne vzore življenja!

Sava. Naši sodrugi zopet apelirajo na sodruginje, naj agitirajo za njih konsum, kateri sicer menda dobro stoji, samo promet je prenizek. Če bodejo pa sodrugi s svojimi člani tako ravnali kot sedaj, bodo sodruginje agitirale: »Ne v rdeč konsum, da ne boš prišel v špehkamro!« Ravno sedaj se plete slučaj, kateri ni za sodruge posebno časten. Neka žena je moža opomnila: »Ali veš ti, ali gre v konsumu vse v redu, saj si član ter imaš pravico zahtevati?« Mož je ubogal ter drugega člana vprašal, ali je resnica, kar žena govori. Ko to zvejo sodrugi, ki so v odboru, da člani nekaj poizvedujejo, vložijo takoj zoper svojega člana tožbo. Če boste za vsako vašo pregreho svoje člane pred sodišče tirali, bodo žene, ki nanje apelirate, skrbele, da se bodo njih možje vas ognili, da ne pridejo v nesrečo. Rdeča edinost in bratstvo zahteva, če ima kak sodrug toliko dobre oči, da vidi kak nered, mora iti na vsak način v špehkamro.

Jesenice. Soc. demokrati morajo na vsakem shodu zoper kako osebo neresnico govoriti. No, pa nobeden /shod ne mine, da bi

moje osebe ne izrabljali v strankarsko agitacijo. 4. avgust jim je dal priliko, da so mogli shod sklicati, ker je umrl tovarniški delavec bivši njih pristaš, umrl pa ni kot soc. demokrat. Pri pogrebu so agitirali za shod. Ko bi bili imeli kaj ljubezni do svojega bližnjega, bi bili molili, za njega so pa listke za shod delili. Shod je otvoril sodrug Stare. Jel je govoriti, da je tovarna kriva, da je umrl dotični, ki smo ga danes pokopali. Pa o tem je kmalo prenehal. Ne vem, ali ni dobro vedel, kedo je kriv njegove smrti. Spravil se je prec na dr. Luegerja, za njim pridem jaz na vrsto. Poglejte zborovalci, kaki so klerikalci! K Čebulju sem jaz pripeljal delavca iz Vevč, ponoči. Revež ni imel kaj jesti in tudi ne kam spat iti. Čebulj mu ni nič dal podpore. Pogljetite, kakšni so! Klerikalna stranka je humbug. No, pa mislim, da ni izdajalca med nami, pa je bil. Še isti večer so prišli meni povedat, kaj je Stare govoril čezme. Stare! a ni resnica, da si pripeljal pred moje stanovanje dotičnega delavca? On je meni rekel, da je iz Medvod in da me pozna. Jaz sem mu rekel, da ga ne poznam. On je odgovoril, da pripada naši stranki. Bil si navzoč, ko sem mu dal za prenočišče iz svojega žepa. Ali nisi bil pričujoč, ko sem mu rekel, da ne bodeš šel spat na Jesenice, da bodeš šel z mano? No, dal sem mu podporo in posteljo, a zjutraj, ko je bila ura štiri, je šel od mene, ne da bi se kaj oglasil. Iz tega jaz sklepam, da je bil soc. demokrat, ker je tako skrivaj odšel, ker se je bal »Boglonaj« reči. Rdeči jih upijanijo, jesti in postelje jim pa ne dajo, ter jih k Čebulju pošljejo. Ker se je meni dotični izjavil, da je iz Medvod, Stare je pa na shodu rekel, da je bil iz Vevč, sklepam, da je pri meni svojo stranko zatajil. Vidiš Stare, to ne bo vleklo za agitacijo, ker laž ima kratke noge. Jaz sem se pa tudi naučil iz tega, da ne bodem soc. demokratom podpore delil. — Jesenice, 7. avgusta. — Čebulj Franc, m. p.

FLORIAN

prijatelj moj,
Gre na vsako pot z menoj!
Ker se večkrat z njim krepčam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Najboljše krepčilo želodca!

Sladki in grenki.

Pazite na pristnost!
Posebno na kolodvorih!

Postavno varovano.

A. ŽIBERT

LJUBLJANA

PREŠERNOVA ULICA

PRIPOROČA SVOJO VELIKO

ZALOGO ČEVLJEV

DOMAČEGA IZDELKA.

**Veliki nakup zniža ceno
Veliki promet
omogoči veliki nakup**

Vsled tega gledamedino na veliki promet in prodajam blago po najnižjih cenah. Ne visoke cene, ampak veliki promet je moj dobiček, ker se blago hitreje proda, stranka je zadovoljna ker sveže blago po ceni kupi. Pri nakupu manufakturnega (gvaninega) blaga dobi se za moške all ženske fino all prosto blagovollse se poslužiti fvrđke

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Špi-falska) ulica 5, to je glavna trgovina. Podružnice fvrđke so: Pri Skofu, Počarjev trg (Sadni trg) v veliki mestni hiši Pri Miklavžu, Medena

ulica

V vseh teh trgovinah se bode te prepričali v veliki zalogi blaga vseh vrst v nizkih cenah in prijazni postrežbi

Pazite natančno na imenovane fvrđke!

Na deželo se pošiljajo vzorci poštnine prosto

Velika zaloga! Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!

Ugodna prilika za nakup: vezenin, pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih čipk, vstavkov, svile, volne, bombaže i. t. d.

Velika izbira drobnega in modnega blaga: rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat i. t. d. Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb. - Primerna darila za godove in druge prilike -

Priporoča se z velespoštovanjem

FR. MERSOL, Ljubljana, Mestni trg 18.

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbiri naj-novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštna in zanesljiva.
Cene najnižje.

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke

:: novosti ::

v konfekciji za dame

Lekarna „PRI KRONI“ M. Ph. BOHINCA

v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti želočnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kapljice zoper želočni krč, steklenica 50 vin., 6 steklenic 2 kroni 50 vin.
Kapljice proti zobobolu, steklenica 20 vin.
Mazilo zoper pege, lonček 1 K.
Obliz za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 80 vin.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatljice 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepljivo in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za lase, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pri pomoči proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 80 vin., in 4 krono 80 vin.
Železnate kroglice, proti bledici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 80 vin.

Edna in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekmorska družba.

Veljavne vozne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. SMARDA

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta št. 18 v novi hiši »KMETSKÉ POSOJILNICE« nasproti gostilne pri »FIGOVCU«.

Matej Orehek :: Ljubljana

prodajalna v lastni hiši Kolodvorska ulica 26

Največja izbira raznovrstnega blaga kot: izgotovljenih oblek domačega izdelka, velika izbira klobukov in čepic, vseh velikosti obuvala, perila, ovratnic, kovčkov za izseljence, srebrnih ur in verižic in vseh galanterijskih predmetov priporočam

50% prihranite

stroškov v gospodinjstvu na mleku, sladkorju in kavi; **kri, moč, zdravje** dosežete in ohranite, ako pijete

SLADIN

Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet v l. 1908 čez 72 milijonov K.

Lastna glavnica kron 420.537.92

Stanje vlog čez 20 milijonov K.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8, pritličje v lastni hiši nasproti hotela »Union« za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure 4 1/2 0/10 brez kakega odbitka, tako da prejme vložnik zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po 4 1/2 0/10 od vsakih 100 kron čistih 4.50 na leto.

Hsanilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolaganje.

Dr. Ivan Sušteršič, predsed. Josip Šiška, stolni kanonik, podpred. Odborniki: Anton Belec, posest. podj. in trg. v St. Vidu n. L. Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl. Anton Kobi, posest. in trg. Breg p. B, Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani. Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani. Fran Leskovic, hišni posest. in blag. »Ljudske posojil.«, Ivan Pollak ml., tov., Karol Pollak, tov. in posestnik v Ljubljani. Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19 sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure po 4 1/2 0/10 to je: daje za 200 kron 9 kron 30 vinarjev na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r. predsednik. podpredsednik.

Ivan Jax in sin v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo ::

voznih koles

šivalni stroji za rodbino in obrt

